

Повідомлення про суттєві зміни в майновому стані

64. За якою формою та яким чином слід подавати повідомлення про суттєві зміни в майновому стані суб'єкта декларування?

Відповідно до частини другої статті 52 Закону, у разі суттєвої зміни у майновому стані суб'єкта декларування, а саме отримання ним доходу, придбання майна на суму, яка перевищує 50 ПМ, встановлених для працездатних осіб на 1 січня відповідного року, зазначений суб'єкт у десятиденний строк з моменту отримання доходу або придбання майна зобов'язаний письмово повідомити про це Національне агентство. Зазначена інформація вноситься до Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та оприлюднюється на офіційному веб-сайті Національного агентства.

Порядок інформування Національного агентства про суттєві зміни у майновому стані суб'єкта декларування визначений у Порядку формування, ведення та оприлюднення (надання) інформації Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, який був затверджений рішенням Національного агентства № 3 від 10.06.2016 (zareestrovano в Міністерстві юстиції України 15.07.2016 за № 959/29089). Відповідно до пункту 6 Розділу II зазначеного Порядку, суб'єкти декларування письмово повідомляють Національне агентство про суттєві зміни у своєму майновому стані відповідно до частини другої статті 52 Закону шляхом подання відповідного електронного повідомлення до Реєстру через власний персональний електронний кабінет у десятиденний строк з моменту отримання доходу або придбання майна. Зазначене електронне повідомлення подається шляхом заповнення відповідної електронної форми на веб-сайті Реєстру відповідно до технічних вимог до форми. Згідно з пунктом 2 розділу II зазначеного Порядку, повідомлення про суттєві зміни у майновому стані суб'єкта декларування подається через мережу Інтернет з використанням програмних засобів Реєстру у власному персональному електронному кабінеті суб'єкта декларування після реєстрації в Реєстрі.

Виправлені повідомлення про суттєві зміни у майновому стані суб'єкта декларування до Реєстру не подаються. Повідомлення про суттєві зміни у майновому стані суб'єкта декларування подаються винятково в електронній формі, їх паперова копія не подається.

Електронна форма для подання повідомлення про суттєві зміни у майновому стані суб'єкта декларування затверджена рішенням Національного агентства № 3 від 10.06.2016.

64-1. З якого часу у суб'єкта декларування припиняється обов'язок подавати повідомлення про суттєві зміни у майновому стані?

Відповідно до частини другої статті 52 Закону у разі суттєвої зміни у майновому стані суб'єкта декларування, а саме отримання ним доходу, придбання майна на суму, яка перевищує 50 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на 1 січня відповідного року, зазначений суб'єкт у десятиденний строк з моменту отримання доходу або придбання майна зобов'язаний письмово повідомити про це Національне агентство. Зазначена інформація вноситься до Реєстру та оприлюднюється на офіційному веб-сайті Національного агентства.

Абзацом п'ятнадцятим частини першої статті 1 Закону визначено, що суб'єкти декларування - особи, зазначені у пункті 1, підпунктах "а" і "в" пункту 2, пунктах 4 і 5 частини першої статті 3 Закону, інші особи, які зобов'язані подавати декларацію відповідно до Закону.

У свою чергу, відповідно до абзацу другого частини другої статті 45 Закону особи, які припинили діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, зобов'язані наступного року після припинення діяльності подавати в установленому частиною першою цієї статті порядку декларацію за минулий рік.

Відповідно до пункту 4 Правил заповнення форми повідомлення про суттєві зміни в майновому стані суб'єкта декларування, затверджених рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції від 10 червня 2016 року № 3, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15 липня 2016 року за № 961/29091 (далі - Правила заповнення форми повідомлення) інформація, включена в повідомлення про суттєві зміни у майновому стані суб'єкта декларування, повинна бути також відображена в декларації, яку такий суб'єкт декларування подає відповідно до Закону.

Враховуючи зазначене, особи, які припинили діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування (інші особи, які зобов'язані подавати декларацію відповідно до Закону) є суб'єктами декларування, які згідно з положеннями частини другої статті 52 Закону у разі суттєвої зміни в їх майновому стані зобов'язані письмово повідомити про це Національне агентство.

Тобто, якщо суб'єкт декларування припинив виконувати функції держави або місцевого самоврядування у серпні 2016 року, а декларацію особи, яка припинила відповідну діяльність, подав в лютому 2017 року, то обов'язок у такого суб'єкта декларування подавати повідомлення про суттєві зміни в майновому стані припинився після подання декларації особи, яка припинила виконувати функції держави або місцевого самоврядування.

(доповнено новим запитанням згідно із змінами, внесеними рішенням Національного агентства від 02.02.2018 № 118)

64-2. Чи необхідно суб'єкту декларування подавати повідомлення про суттєві зміни в майновому стані у разі отримання кредиту, позики, поворотної фінансової допомоги (позички) тощо?

Частиною другою статті 52 Закону визначено, що у разі суттєвої зміни у майновому стані суб'єкта декларування, а саме отримання ним доходу, придбання майна на суму, яка перевищує 50 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на 1 січня відповідного року, зазначений суб'єкт у десятиденний строк з моменту отримання доходу або придбання майна зобов'язаний письмово повідомити про це Національне агентство.

Відповідно до пункту 1 Правил заповнення форми повідомлення під суттєвою зміною в майновому стані суб'єкта декларування розуміється отримання ним одноразового доходу або придбання майна на суму, яка перевищує 50 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на 01 січня року, у якому подається повідомлення. Для кожного випадку отримання доходу або придбання майна подається окреме повідомлення про суттєві зміни у майновому стані суб'єкта декларування.

Згідно з підпунктом 14.1.54 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України дохід з джерелом їх походження з України - будь-який дохід, отриманий резидентами або нерезидентами, у тому числі від будь-яких видів їх діяльності на території України (включаючи виплату (нарахування) винагороди іноземними роботодавцями), її континентальному шельфі, у виключній (морській) економічній зоні, у тому числі, але не виключно, доходи у вигляді, зокрема, доходів від зайняття підприємницькою та незалежною професійною діяльністю.

Враховуючи зазначене, суб'єкт декларування зобов'язаний подати повідомлення у разі отримання ним кредиту, позики, поворотної фінансової допомоги (позички) тощо на суму, яка перевищує 50 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на 1 січня відповідного року.

(доповнено новим запитанням згідно із змінами, внесеними рішенням Національного агентства від 02.02.2018 № 118)

64-3. Чи необхідно суб'єкту декларування, який зареєстрований як фізична особа-підприємець, у декларації зазначати інформацію про дохід, отриманий від підприємницької діяльності та подавати повідомлення про суттєві зміни в майновому стані?

Відповідно до пункту 7 частини першої статті 46 Закону у декларації зазначаються відомості, зокрема, про отримані (нараховані) доходи, у тому числі доходи у вигляді заробітної плати (грошового забезпечення), отримані як за основним місцем роботи, так і за сумісництвом, гонорари, дивіденди, проценти, роялті, страхові виплати, благодійна допомога, пенсія, доходи від відчуження цінних паперів та корпоративних прав, подарунки та інші доходи.

Частиною другою статті 52 Закону визначено, що у разі суттєвої зміни у майновому стані суб'єкта декларування, а саме отримання ним доходу,

придбання майна на суму, яка перевищує 50 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на 1 січня відповідного року, зазначений суб'єкт у десятиденний строк з моменту отримання доходу або придбання майна зобов'язаний письмово повідомити про це Національне агентство.

Згідно з підпунктом 14.1.54 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України дохід з джерелом їх походження з України - будь-який дохід, отриманий резидентами або нерезидентами, у тому числі від будь-яких видів їх діяльності на території України (включаючи виплату (нарахування) винагороди іноземними роботодавцями), її континентальному шельфі, у виключній (морській) економічній зоні, у тому числі, але не виключно, доходи у вигляді, зокрема, доходів від зайняття підприємницькою та незалежною професійною діяльністю.

Відповідно до пункту 1 Правил заповнення форми повідомлення під суттєвою зміною в майновому стані суб'єкта декларування розуміється отримання ним одноразового доходу або придбання майна на суму, яка перевищує 50 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на 01 січня року, у якому подається повідомлення. Для кожного випадку отримання доходу або придбання майна подається окреме повідомлення про суттєві зміни у майновому стані суб'єкта декларування.

Таким чином, у разі отримання суб'єктом декларування, який зареєстрований як фізична особа-підприємець одноразового доходу від підприємницької діяльності на суму, яка перевищує 50 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на 01 січня відповідного року, такому суб'єкту декларування потрібно подати повідомлення відповідно до частини другої статті 52 Закону.

Крім того, інформацію про отримані доходи від підприємницької діяльності необхідно зазначати у розділі 11 "Доходи, у тому числі подарунки" декларації. Звертаємо увагу, що доходи, отримані від підприємницької діяльності, необхідно зазначати у відповідному розділі декларації незалежно від їх розміру

(доповнено новим запитанням згідно із змінами, внесеними рішенням Національного агентства від 02.02.2018 № 118)

64-4. Коли необхідно подавати повідомлення про суттєві зміни в майновому стані у разі придбання автомобіля, якщо його придбано за кордоном?

Відповідно до пункту 1 Правил заповнення форми повідомлення під суттєвою зміною у майновому стані суб'єкта декларування розуміється отримання ним одноразового доходу або придбання майна на суму, яка перевищує 50 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на 01 січня року, у якому подається повідомлення.

Відповідно до статті 334 Цивільного кодексу України право власності у набувача майна за договором виникає з моменту передання майна, якщо інше не встановлено договором або законом.

Переданням майна вважається вручення його набувачеві або перевізникові, організації зв'язку тощо для відправлення, пересилання набувачеві майна, відчуженого без зобов'язання доставки.

Згідно з пунктом 5 Правил заповнення форми повідомлення доходи та видатки на придбання майна суб'єкта декларування відображаються у грошовій одиниці України. Доходи/видатки, одержані/здійшені в іноземній валюті, з метою відображення у повідомленні перераховуються в грошовій одиниці України за валютним (обмінним) курсом Національного банку України, що діяв на дату одержання доходів/здійснення видатків.

Вартість майна, що було придбано суб'єктом декларування, зазначається у грошовій одиниці України відповідно до останньої грошової оцінки майна або - якщо така оцінка не проводилася чи її результати не відомі суб'єкту декларування - на момент набуття майна у власність (як зазначено в документі, на підставі якого було набуто право власності).

Враховуючи зазначене:

1) при визначенні вартості майна (транспортного засобу, придбаного за межами України), щодо набуття у власність якого суб'єкт декларування повинен подати повідомлення про суттєві зміни в майновому стані, витрати із справляння податків, зборів та інших обов'язкових платежів, пов'язаних із ввезенням такого транспортного засобу на митну територію України та його державною реєстрацією, не повинні враховуватись для цілей декларування;

2) придбання суб'єктом декларування транспортного засобу за межами України, що підтверджується відповідними документами, без державної реєстрації такого транспортного засобу вважається "придбанням майна" в розумінні частини другої статті 52 Закону;

3) суб'єкт декларування повинен подати повідомлення про суттєві зміни у майновому стані (у разі придбання ним транспортного засобу за межами України, вартість якого перевищує 50 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на 1 січня відповідного року) протягом 10 днів з моменту набуття права власності за договором.

Разом з цим, якщо при здійсненні суб'єктом декларування реєстрації транспортного засобу або його митному оформленні, зокрема, сплаті ввізного мита, акцизного податку чи податку на додану вартість, суб'єкт декларування у звітному періоді здійснив видаток, що перевищує встановлений поріг декларування (50 прожиткових мінімумів), то такий видаток повинен бути відображений у розділі "Видатки та правочини" декларації

(доповнено новим запитанням згідно із змінами, внесеними рішенням Національного агентства від 02.02.2018 № 118)

65. Чи необхідно відображати інформацію, яка була зазначена в повідомленні про суттєві зміни в майновому стані суб'єкта декларування, у декларації такого суб'єкта декларування?

Подання інформації про суттєві зміни в майновому стані відповідно до статті 52 Закону не звільняє суб'єкта декларування від обов'язку подати декларацію та зазначити в ній відомості, передбачені статтею 46 Закону. Наприклад, у разі отримання доходу на суму вище 50 ПМ суб'єкт декларування повинен надіслати про це повідомлення в Національне агентство шляхом подання відповідної електронної форми на веб-сайті Реєстру. Зазначена інформація повинна бути також відображена у наступній декларації цього суб'єкта декларування, що охоплює відповідний звітний період (наприклад, у наступній щорічній декларації, яка охоплює звітний рік, у якому суб'єкт декларування подав відповідне повідомлення про суттєві зміни в його майновому стані).

Слід звернути увагу на відмінність у порогах декларування, встановлених Законом для відображення інформації в декларації та повідомленні про суттєві зміни в майновому стані суб'єкта декларування. Так, у повідомленні про суттєві зміни в майновому стані вказується інформація про отримання доходу або придбання майна на суму більше 50 ПМ. Цей поріг поширюється також на цінне рухоме майно, яке було придбано суб'єктом декларування. Водночас, відповідно до пункту 3 частини першої статті 46 Закону, у декларації зазначається інформація про цінне рухоме майно (крім транспортних засобів), якщо його вартість перевищує 100 ПМ. Відповідно, у разі придбання цінного рухомого майна (крім транспортних засобів) вартістю більше 50 ПМ, але менше 100 ПМ, інформація про придбання такого майна буде відображена в декларації лише в розділі "Видатки та правочини", оскільки поріг декларування в цьому розділі також становить 50 ПМ.

65-1. Роз'яснення поняття "одноразовий дохід", який застосовується при повідомленні суб'єктами декларування про суттєві зміни в майновому стані.

Зобов'язання частини другої статті 52 Закону є додатковим заходом здійснення фінансового контролю, спрямованого на з'ясування фактичної зміни у майновому стані суб'єкта декларування. Тобто повинна виникати реальна суттєва зміна у майновому стані, яка полягає у можливості використання відповідного доходу для задоволення власних потреб суб'єктом декларування.

Під поняттям "одноразовий дохід" слід розуміти отримання суб'єктом декларування доходу, що перевищує суму в розмірі 50 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на 1 січня відповідного року, який нарахований та виплачений одним джерелом доходу, має певну ознаку доходу та визначену дату набуття права власності на такий дохід (дату отримання доходу).

При цьому для обчислення суми, яка створює у суб'єкта декларування обов'язок подати повідомлення про суттєві зміни в майновому стані, необхідно брати нарахований розмір "одноразового доходу", оскільки відповідно до підпункту 168.1.1 пункту 168.1 статті 168 Податкового кодексу, податковий агент, який нараховує, виплачує або надає оподатковуваний дохід на користь платника податку, зобов'язаний утримувати податок на доходи фізичних осіб.

Наприклад, у випадку отримання кількох платежів заробітної плати з різними сумами має місце отримання декількох одноразових доходів з одного джерела. Тобто, особа може розпоряджатись грошовими коштами одразу після їх одержання (надходження частинами, наприклад, заробітна плата за першу половину місяця 15-го числа і заробітна плата за другу половину місяця до 30-го числа).

Отже, суб'єкт декларування повинен подавати повідомлення про суттєві зміни в майновому стані лише в тому разі, коли розмір нарахованої заробітної плати за половину місяця, виплачений йому на певну дату перевищує суму в розмірі 50 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на 1 січня відповідного року.

(доповнено новим запитанням згідно із змінами, внесеними рішенням Національного агентства від 02.02.2018 № 118)

66. Якщо розмір місячної заробітної плати суб'єкта декларування перевищує 50 ПМ, встановлених на 1 січня відповідного року, чи необхідно подавати щомісяця повідомлення про суттєві зміни в майновому стані суб'єкта декларування?

Заробітна плата суб'єкта декларування вважається його доходом. Відповідно, якщо суб'єкт декларування отримав одноразовий дохід (у вигляді заробітної плати тощо) у розмірі, що перевищує 50 ПМ, встановлених для працездатних осіб на 1 січня року, коли такий дохід було отримано, то виникає обов'язок повідомити про це Національне агентство шляхом подання повідомлення про суттєві зміни в майновому стані суб'єкта декларування.

66-1. Чи подається повідомлення про суттєві зміни в майновому стані у разі отримання доходу або придбання майна членом сім'ї?

Відповідно до пункту 3 Форми повідомлення про суттєві зміни в майновому стані суб'єкта декларування, затвердженої рішенням Національного агентства від 10 червня 2016 року № 3, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15 липня 2016 року за № 961/29091 (далі – Форма повідомлення), інформація про отримання доходу або придбання майна членом сім'ї суб'єкта декларування не повідомляється.

(доповнено новим запитанням згідно із змінами, внесеними рішенням Національного агентства від 29.12.2018 № 3225)

66-2. Чи подається повідомлення про суттєві зміни у майновому стані суб'єкта декларування у разі отримання спадщини, подарунка, приватизації нерухомого майна вартість яких не відома?

Якщо при отриманні спадщини, подарунка, приватизації нерухомого майна грошова оцінка такого майна не проводилась і вартість його не відома, повідомлення про суттєві зміни в майновому стані не подається.

(доповнено новим запитанням згідно із змінами, внесеними рішенням Національного агентства від 29.12.2018 № 3225)

66-3. Чи подається повідомлення про суттєві зміни у майновому стані суб'єкта декларування у разі придбання послуг на суму, яка перевищує 50 ПМ, встановлених для працевдатних осіб на 1 січня відповідного року?

Згідно зі статтею 177 Цивільного кодексу України об'єктами цивільних прав є речі, у тому числі гроші та цінні папери, інше майно, майнові права, результати робіт, послуги, результати інтелектуальної, творчої діяльності, інформація, а також інші матеріальні і нематеріальні блага.

Відповідно до частини першої статті 901 Цивільного кодексу України за договором про надання послуг одна сторона (виконавець) зобов'язується за завданням другої сторони (замовника) надати послугу, яка споживається в процесі вчинення певної дії або здійснення певної діяльності, а замовник зобов'язується оплатити виконавцеві зазначену послугу, якщо інше не встановлено договором.

Враховуючи, що Формою повідомлення не передбачено розділу "Видатки та правочини", повідомлення про суттєві зміни у майновому стані суб'єкта декларування у разі придбання послуг на суму, яка перевищує 50 ПМ, встановлених для працевдатних осіб на 1 січня відповідного року, не подається.

Водночас у разі придбання послуг на суму, яка перевищує 50 ПМ, встановлених для працевдатних осіб на 1 січня відповідного року, то такий правочин повинен бути відображений у розділі "Видатки та правочини" декларації.

(доповнено новим запитанням згідно із змінами, внесеними рішенням Національного агентства від 29.12.2018 № 3225)